

16-04-2015

bekoso

Notat om Statsforvaltningens håndtering af sager om forældremyndighed ved død

---

I. Sager i perioden 2010 – 2015, hvor den ene forælder har dræbt eller er sigtet for at have dræbt den anden forælder til et mindreårigt barn

Statsforvaltningen har gennemgået alle sager, der i perioden 2010 til og med 1. kvartal 2015 er behandlet i medfør af forældreansvarslovens § 15 (forældremyndighed ved død).

Statsforvaltningen kan oplyse, at der har været behandlet i alt 6 sager i perioden, hvor baggrunden for sagen har været, at den ene forælder har dræbt den anden eller er sigtet for at have dræbt den anden forælder. Den ene af de nævnte seks sager er fortsat under behandling, idet der i denne sag alene er truffet en afgørelse om midlertidig forældremyndighed.

I tre af sagerne er forældremyndigheden tillagt henholdsvis morforældre eller en ældre myndig søskende til barnet. Ingen af disse sager er indbragt for retten. Der var i de tre sager ikke andre ansøgere til forældremyndigheden end de, der fik den tillagt. I en af sagerne tilbagekaldte den forælder, der havde dræbt den anden, sin ansøgning om at få forældremyndigheden. I de to øvrige havde den forælder, der havde dræbt den anden, ikke søgt om forældremyndigheden.

I to af sagerne er forældremyndigheden tillagt den forælder, der har dræbt den anden forælder. I den ene af disse sager, var der ikke andre, der ansøgte om forældremyndigheden. I den anden sag, som nu er indbragt for retten, havde den forælder, der havde dræbt den anden forælder, den dræbtes bror og drabsmandens bror ansøgt om at få forældremyndigheden.

Den sidste sag er fortsat under behandling. I den sag har den varetægtsfængslede forælder ikke ansøgt om forældremyndigheden.

II. Statsforvaltningens behandling af sager om forældremyndighed ved død

Reglerne om forældremyndighed efter dødsfald fremgår af forældreansvarslovens § 15. Afgørelser efter § 15 træffes af statsforvaltningen, jf. § 37. Retten kan efter § 14, stk. 2, ændre en afgørelse efter § 15.

Statsforvaltningens sagsbehandling sker på baggrund af retningslinjerne i vejledningen om forældremyndighed og barnets bopæl (nugældende vejledning nr. 10371 af 27.12.2014).

§ 15 i forældreansvarsloven (uddrag):

”§ 15. Har forældre fælles forældremyndighed, og dør den ene forælder, forbliver forældremyndigheden hos den anden. Har barnet ved dødsfaldet ikke bopæl hos den længstlevende, kan en anden i forbindelse med dødsfaldet anmode om at få tillagt forældremyndigheden. Anmodningen kan kun imødekommes, hvis hensynet til, hvad der er bedst for barnet, taler imod, at forældremyndigheden forbliver hos den længstlevende. Har barnet ved dødsfaldet bopæl hos den længstlevende, og har denne forvoldt den anden forældremyndighedsindehavers død, kan en anden anmode om at få tillagt forældremyndigheden. Anmodningen kan kun imødekommes, hvis det er af afgørende betydning af hensyn til barnet, at forældremyndigheden ikke forbliver hos den længstlevende.

Stk. 2. Har en forælder forældremyndigheden alene, og dør denne, eller bevirker et dødsfald i øvrigt, at ingen har forældremyndigheden, bestemmes under hensyn til, hvad der er bedst for barnet, hvem der skal have forældremyndigheden. Anmoder den længstlevende forælder om forældremyndigheden, imødekommes anmodningen, medmindre hensynet til, hvad der er bedst for barnet, taler imod det.

Stk. 3. Har en forælder forældremyndigheden alene, og har denne forvoldt den anden forælders død, kan en anden anmode om at få tillagt forældremyndigheden. Anmodningen kan kun imødekommes, hvis det er af afgørende betydning af hensyn til barnet, at forældremyndigheden ikke forbliver hos den længstlevende”.

Forældreansvarslovens § 15, stk. 1, 4. og 5. pkt., og § 15, stk. 2, og § 15, stk. 3, regulerer det tilfælde, hvor en af forældrene har forvoldt den andens død.

Anvendelsesområdet for reglen i § 15, stk. 1, 4. og 5. pkt., er begrænset til tilfælde, hvor det efter en konkret vurdering er af afgørende betydning af hensyn til barnet, at forældremyndigheden tillægges en anden. Det er herved hensigten, at reglen ikke skal anvendes i alle tilfælde, hvor den ene af forældrene har dræbt den anden, men kun hvor hensynet til barnet, herunder hensynet til at der skabes ro om barnet fremover, gør det nødvendigt. Hvis den efterlevende af forældrene fortsat må anses for egnet til at varetage opgaven som indehaver af forældremyndigheden over barnet, vil det således ikke blive aktuelt at anvende bestemmelsens undtagelse om at tillægge forældremyndigheden til en anden end den efterlevende.

Vejledning nr. 10371 af 27.12.2014 (uddrag):

”2.4.6.4. Den ene af forældrene har forvoldt den andens død

§ 15, stk. 1, 4. og 5. pkt., og § 15, stk. 3, regulerer tilfælde, hvor en af forældrene har forvoldt den andens død. § 15, stk. 1, 4. og 5. pkt., finder anvendelse, hvis forældrene havde fælles forældremyndighed, og den efterlevende boede sammen med barnet ved dødsfaldet. Hvis barnet og den efterlevende ikke boede sammen, gælder reglerne i § 15, stk. 1, 2. og 3. pkt. Dør den af forældrene, der har forældremyndigheden alene, gælder bestemmelsen i § 15, stk. 2.

Anvendelsesområdet for reglen i § 15, stk. 1, 4. og 5. pkt., er begrænset til tilfælde, hvor det efter en konkret vurdering er af afgørende betydning af hensyn til barnet, at forældremyndigheden tillægges en anden. Det er herved hensigten, at reglen ikke skal anvendes i alle tilfælde, hvor den ene af forældrene har dræbt den anden, men kun hvor hensynet til barnet, herunder hensynet til at der skabes ro om barnet fremover, gør det nødvendigt. Hvis den efterlevende af forældrene fortsat må anses for egnet til at varetage opgaven som indehaver af forældremyndigheden over barnet, vil det således ikke blive aktuelt at anvende bestemmelsen.

Det forhold, at den efterlevende frihedsberøves i forbindelse med drabet og i længere tid ikke vil være i stand til at varetage den daglige omsorg for barnet, er derfor ikke i sig selv tilstrækkelig grund til, at forældremyndigheden tillægges en anden. Udgangspunktet er således, at den efterlevende af forældrene bevarer forældremyndigheden, så barnet ikke samtidig mister begge forældre.”

Statsforvaltningen indhenter i alle sager en udtalelse fra barnets bopælskommune om barnets behov og forhold. Statsforvaltningen indgår i dialog med kommunen for at sikre, at udtalelsen bliver så fyldestgørende som muligt. Kommunen er forpligtet til at afgive en udtalelse om barnet. Såfremt Statsforvaltningen vurderer, at der er brug for yderligere oplysninger om barnet, aftaler Statsforvaltningen med kommunen, hvilken myndighed eller institution, der skal indhentes oplysninger fra. Statsforvaltningen indhenter selv udtalelser fra læge, hvor det skønnes relevant. Statsforvaltningen indhenter ligeledes udtalelser og vurderinger fra kommunen og eventuelt læge eller andre om ansøger/ansøgerne til forældremyndigheden. Statsforvaltningen indhenter straffeattester for ansøger/ansøgerne.

Har den forælder, der har dræbt den anden forælder, ansøgt om at få forældremyndigheden, indhentes der for den pågældende en udtalelse fra retspsykiatrisk afdeling.

Statsforvaltningen afholder samtaler med barnet, hvis det har en sådan alder og modenhed, at det kan deltage i en samtale. I de situationer, hvor kommunen har afholdt børnesamtale, afholder Statsforvaltningen som udgangspunkt ikke en ny børnesamtale. Hvis der er yderligere behov for det, ift. at vurdere børnenes behov og evt. ansøgernes omsorgskompetencer udover de vurderinger og oplysninger, der er modtaget fra kommunen, iværksættes der en børnesagkyndig undersøgelse.

Statsforvaltningen afholder samtaler med ansøger/ansøgere. Under samtalerne vejleder Statsforvaltningen om retsvirkningerne af at få tillagt forældremyndigheden. Ved samtalerne deltager en børnesagkyndig, og under samtalerne spørges der bl.a. til, hvordan ansøgerne vil håndtere børnenes sorg og særlige behov, hvordan man vil håndtere børnenes kontakt til den efterlevende forælder mv.